

Підсумки діяльності фінансових компаній, ломбардів та юридичних осіб (лізингодавців) у I півріччі 2009 року

Послуги фінансових компаній

На кінець II кварталу 2009 року до Державного реєстру фінансових установ внесено інформацію про 196 фінансових компаній. Протягом I півріччя 2009 року було внесено до реєстру 9 та виключено з реєстру 6 компаній.

Узагальнені дані щодо обсягу фінансових послуг, наданих фінансовими компаніями у першому півріччі 2009 року, наведені в таблиці 1.

Таблиця 1

Інформація обсягу та видів фінансових послуг, млн. грн.

Вид фінансової послуги	I півріччя 2007	I півріччя 2008	I півріччя 2009	Темпи приросту, %	
				I півр. 2008/ I півр. 2007	I півр. 2009/ I півр. 2008
Надання фінансових кредитів за рахунок власних коштів	62,5	98,2	92,9	57,1	- 6,0
Надання позик	26,9	55,5	40,0	106,3	- 28,0
Надання порук (поручительств)	3,8	0	0,3	-	-
Фінансовий лізинг	3,4	4,8	2,3	41,1	- 52,1
Надання гарантій	3,4	0,3	7,6	- 91,2	2433,3
Факторинг	61,5	480,9	874,5	681,9	81,8
Операції з обміну валют	3 845,4	4 808,6	7288,1	25,0	51,5
Операції з переказу грошових коштів	2885,4	3441,5	4232,4	18,4	60,6

Скорочення обсягів надання фінансових послуг фінансовими компаніями, а саме, фінансових кредитів, позик та фінансового лізингу в I півріччі 2009 року, порівняно з аналогічним періодом минулого року, пов'язане з недостатністю власних коштів для кредитування та великими ризиками щодо їх повернення.

Поряд з цим, збільшення обсягів операцій з обміну валют пояснюється панічним скуповуванням населенням готівкової валюти та конвертацією валюти юридичними особами. У свою чергу, спрощення порядку переказу грошових коштів та ускладнення перерахування коштів через банківські установи сприяло збільшенню операцій з переказу грошових коштів як фізичними, так і юридичними особами.

Управління коштами установників управління майном з метою фінансування будівництва житла

Станом на 30.06.09 до Державного реєстру фінансових установ внесено інформацію про 128 фінансових компаній, які мають намір здійснювати діяльність по залученню коштів установників управління майном для фінансування об'єктів будівництва та/або здійснення операцій з нерухомістю і від свого імені діяти в їх інтересах, здійснюючи управління майном згідно із законодавством, Правилами фонду та договору управління майном. Діючі ліцензії мають 106 фінансових компаній, 85 з яких – фінансові компанії-управителі, які створили фонди фінансування будівництва (далі – ФФБ) типу А, де ризики недостатності фінансування об'єктів будівництва відповідно до вимог спеціального закону бере на себе забудовник, який має добудувати об'єкт у терміни, встановлені договором між управителем та забудовником будівництва, та здати його в експлуатацію довірителям не зважаючи на обсяг коштів, залучених та переданих йому управителем. Інформацію щодо кількості ФФБ типу А та діючих ліцензій управителів наведено в таблиці 2

Таблиця 2

Кількість створених та закритих ФФБ типу А та діючих ліцензій управителів станом на кінець 2007, 2008 та перше півріччя 2009 років

Показники	Станом на 31.12.07	Станом на 31.12.08	Станом на 30.06.09
Кількість управителів, що мають діючу ліцензію	101	113	106
Кількість управителів, які створили ФФБ (% від кількості управителів, що мають діючу ліцензію)	70 (69%)	82 (73%)	85 (80%)
Кількість працюючих ФФБ	311	362	338
Кількість закритих ФФБ	40	105	143

Загальна кількість довіритель, які уклали договори з фінансовими компаніями-управителями щодо участі у ФФБ, станом на 30.06.09 становила 11 486 фізичних та 169 юридичних осіб. Динаміка зміни кількості довіритель ФФБ у першому півріччі 2009 року в порівнянні з даними на кінець 2007 та 2008 років наведена на рис. 1.

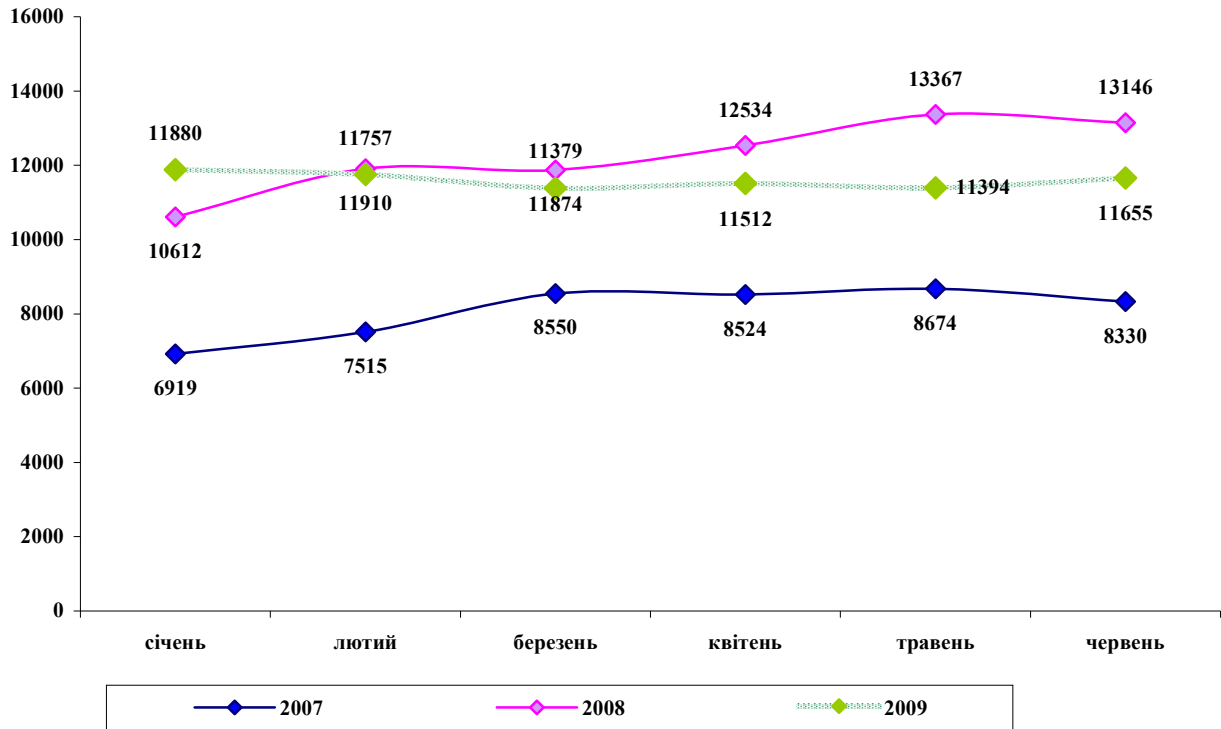

Рис.1. Динаміка зміни кількості довіртелів ФФБ протягом 2007 – червня 2009рр.

Станом на 30.06.09 фінансовими компаніями – управителями залучено для фінансування об'єктів будівництва 7,95 млрд. грн. Динаміка залучення коштів наведена на рис. 2.

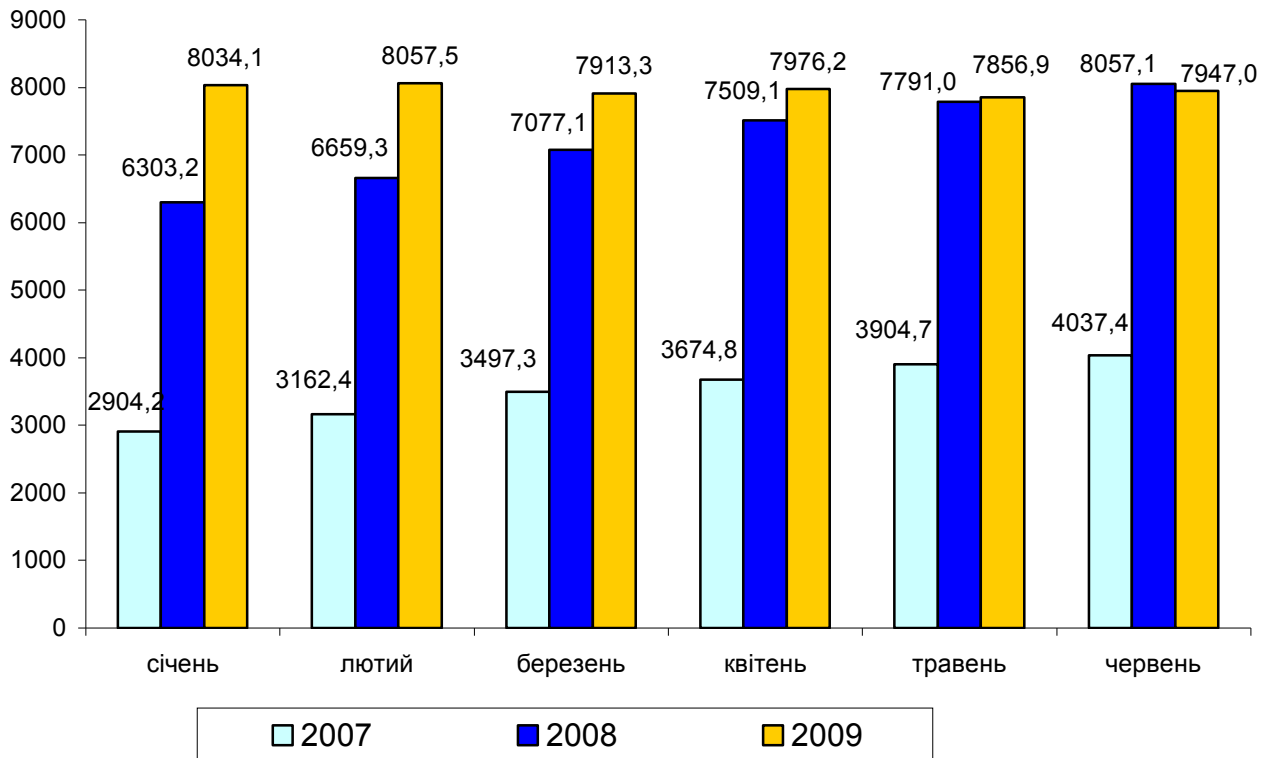

Рис.2. Динаміка залучення коштів протягом 2007 – 2009 рр. від довіртелів ФФБ, млн.грн.

На рис. 3 відображені щомісячні надходження коштів довіритель на рахунки фондів.

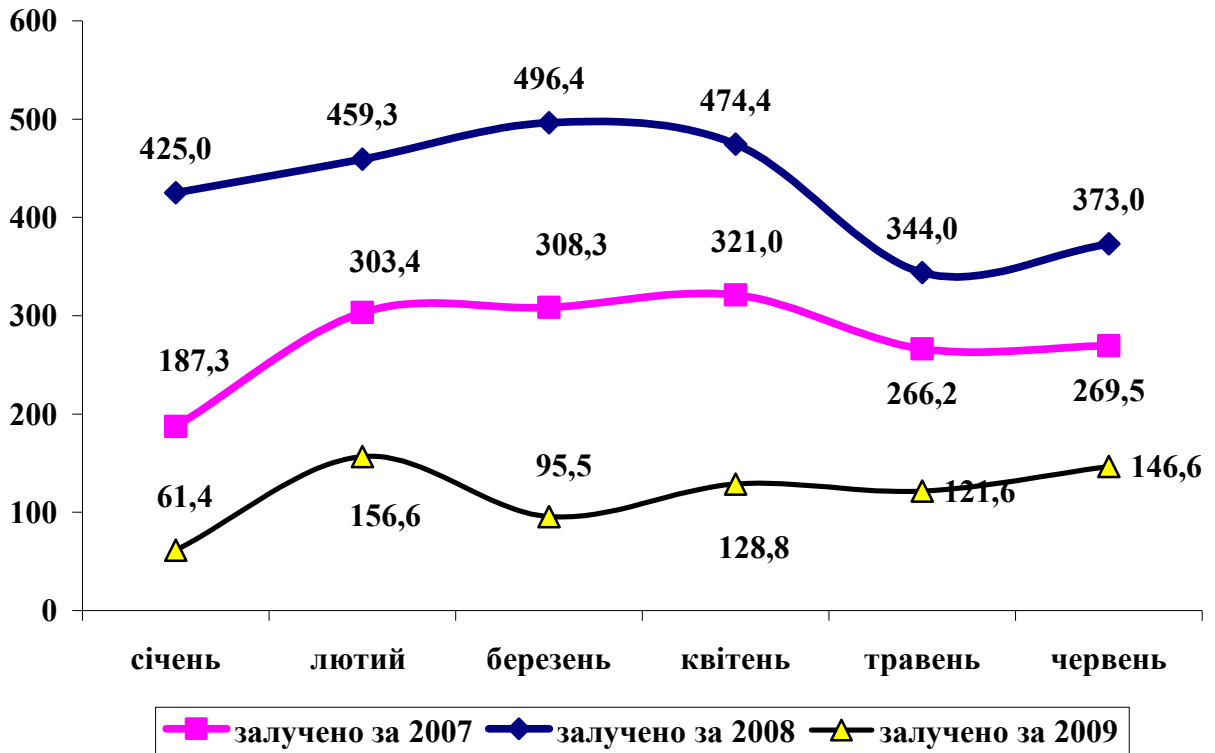

Рис.3. Динаміка щомісячних надходжень коштів на рахунки ФФБ, млн. грн.

Динаміка створення ФФБ (рис. 4).

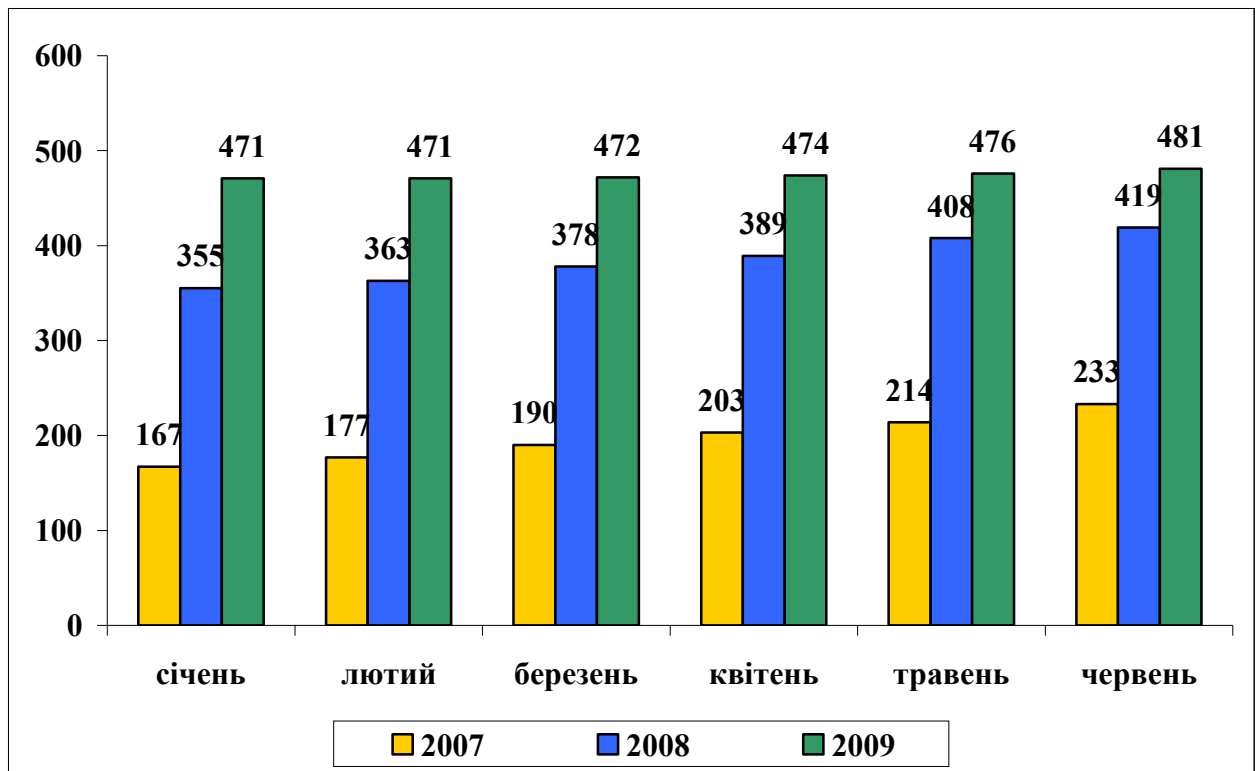

Рис. 4. Динаміка створення ФФБ протягом 2007- 2009 рр., одиниць

Динаміка створення ФФБ, наведена на рис. 4, свідчить про сповільнення темпів створення нових ФФБ протягом 6 місяців 2009 року. В умовах збільшеного безробіття, падіння платоспроможності населення і зниження заробітної плати важко реально оцінити, яка частина населення буде здатна розрахуватися за цими фінансовими послугами. Девальвація національної валюти фактично знищила всі успіхи з фінансування об'єктів будівництва, досягнуті за попередні роки.

Темпи закриття ФФБ в першому півріччі 2009 року, зобов'язання за якими виконані, у порівнянні з аналогічними місяцями 2007 та 2008 років різко збільшились (рис. 5).

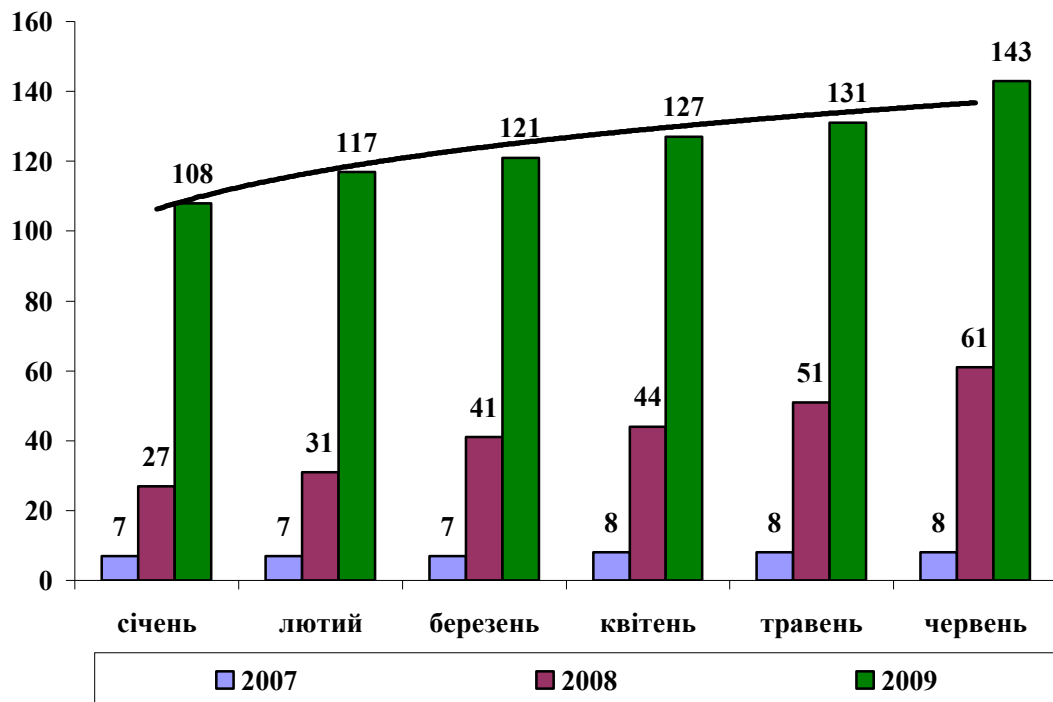

Рис. 5. Динаміка закриття ФФБ протягом 2007- 2009 рр., одиниць (на кінець місяця)

Зростання темпів закриття ФФБ (рис. 5) у досліджуваному періоді пов'язане з виконанням ФФБ зобов'язань за укладеними договорами з управителями та здачею об'єктів будівництва в експлуатацію довірителям, а також із закриттям недавно створених ФФБ, управителі яких не мали зобов'язань.

Управління коштами установників управління майном з метою отримання доходу від здійснення операцій з нерухомістю

Відповідно до Закону України „Про фінансово-кредитні механізми та управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю” Держфінпослуг здійснює нагляд також за фінансовими компаніями, які залучають кошти установників управління майном за допомогою випуску та розміщення сертифікатів ФОН.

Станом на 30.06.09 дозвіл, який надає право здійснювати емісію сертифікатів ФОН, отримали 12 компаній, із яких лише 4 створили 5 ФОНів. Динаміку кількості створених фондів наведено в таблиці 3.

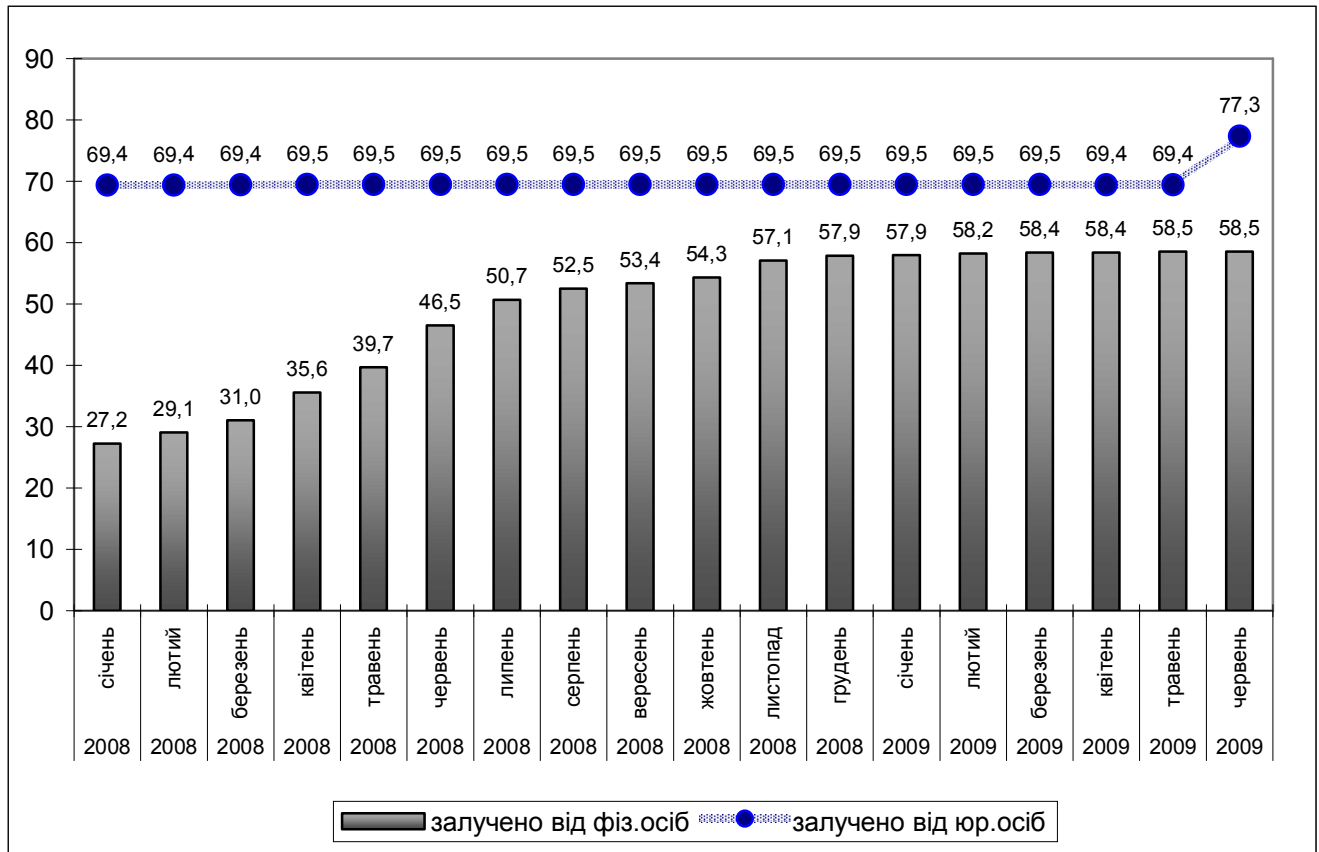
Таблиця 3

Кількість створених ФОН і виданих дозволів за 2007 – червень 2009 рр.

Показники	на 31.12.07	на 31.12.08	на 30.06.09
Кількість виданих дозволів	10 (за рік видано 5)	11 (за рік видано 1)	12
Кількість компаній, які створили ФОН	4	4	4
Кількість створених ФОН	5	5	5

Станом на 30.06.09 фінансові компанії – управителі залучили 135,87 млн.грн. для здійснення операцій з нерухомістю.

Динаміка залучення протягом 2008 – 2009 років коштів від фізичних та юридичних осіб наведена на рис. 6.

Рис. 6. Динаміка залучення коштів від фізичних та юридичних (млн. грн.)

Аналіз свідчить, що залучення коштів за допомогою сертифікатів ФОН не набуло масового характеру та здійснюється невеликою кількістю фінансових компаній, при цьому темпи залучення коштів за допомогою цього інструменту не набули значного зростання в другому півріччі 2008 року і за перше півріччя 2009 року обсяги залучених коштів практично не збільшились.

Діяльність з надання послуг кредитування

Фінансові компанії мають право надавати виключно ті фінансові послуги, які зазначені в додатку до Свідоцтва про реєстрацію фінансової установи, а також ті, надання яких можливе лише за умови отримання відповідних ліцензій/дозволів органів державної влади, що здійснюють державне регулювання відповідних ринків фінансових послуг.

Відповідно до встановлених законодавством обмежень на суміщення діяльності з надання певних видів фінансових послуг Держфінпослуг вносить такі види послуг: надання фінансових кредитів (за рахунок власних коштів), фінансовий лізинг, факторинг, надання поручительств, гарантій, позик, залучення фінансових активів юридичних осіб із зобов'язанням щодо наступного їх повернення.

Факторинг

Станом на 30.06.09 до Державного реєстру фінансових установ внесено інформацію про 50 фінансових компаній, які мають право надавати послуги з факторингу. Протягом II кварталу 2009 року фінансові компанії уклали 676 договорів факторингу загальним обсягом 69,6 млн.грн і виконали 694 договори на суму 94,2 млн. грн. Протягом звітної періоду більшість договорів факторингу було укладено з юридичними особами. Діючими на кінець першого півріччя 2009 року залишалось 804 договори факторингу.

Динаміка кількості та вартості укладених фінансовими компаніями договорів факторингу по кварталах наведена на рис. 7. Згідно з діаграмою можна відстежити, що з III кварталу 2008 року спостерігається зменшення кількості укладених договорів, але здорожчення їх вартості.

Рис. 7. Динаміка надання фінансовими компаніями послуг факторингу протягом 2006 – 2009 рр.

Факторингові компанії ставлять на оперативність фінансування, а також працюють з тими, від кого відмовляються банкіри, наприклад, підприємства, які мають лише одного дебітора. Стрімкий ріст обсягу факторингових операцій у першому кварталі 2009 року пояснюється укладенням договору факторингу однією фірмою на велику суму, в зв'язку з недостатністю готівки, звільнення від ризику неплатежу та завчасною реалізацією портфеля боргових вимог.

Суттєве зменшення обсягу факторингових послуг у наступному періоді викликане скороченням обсягу операцій, об'ємів виробництва та зупиненням діяльності великих підприємств.

Важливим показником, який характеризує факторингові послуги, є джерела фінансування зазначених послуг. Узагальнені дані щодо джерел фінансування факторингових послуг наведені в таблиці 4.

Таблиця 4

Джерела фінансування укладених факторингових операцій у 2008-2009 рр. млн. грн.

Джерела фінансування	I півріччя 2008	I півріччя 2009
Банківські кредити	196,9	785,2
Власні кошти	40,0	6,2
Позичкові кошти юридичних осіб	219,8	43,4
Інші джерела	142,3	39,8

Як видно з таблиці, зросла частка фінансування за рахунок банківських кредитів у першому півріччі 2009 року порівняно з аналогічним періодом минулого року, де 2/3 загального обсягу джерел фінансування факторингових послуг припадає на банківські кредити та позичкові кошти юридичних осіб. Характеризуючи структуру джерел фінансування факторингових операцій за 6 місяців 2009 року, очевидно, що питома вага власних коштів складає лише 1 % від загальної суми фінансування факторингу, а частка банківських кредитів становить 89%. Це в свою чергу призвело до подорожчання послуг і пояснює зростання обсягу факторингових операцій.

Розподіл за основними галузями обсягу наданих фінансових послуг за укладеними договорами факторингу в першому півріччі 2008 та 2009 років наведений на рис. 8.

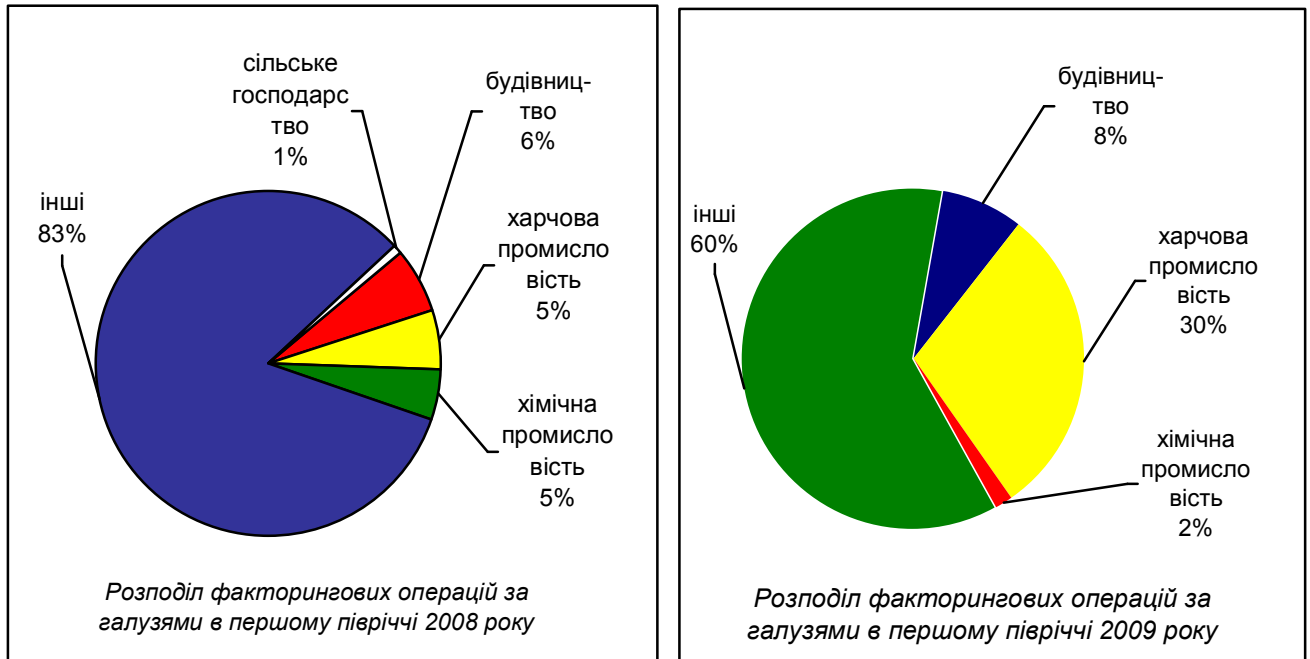

Рис. 8. Розподіл укладених договорів факторингу за основними галузями., %

Аналізуючи розподіл укладених фінансовими компаніями договорів факторингу в першому півріччі 2009 року, зображений на рис.8, можемо зробити висновок, що найменшу питому вагу з укладених договорів факторингу за основними галузями має хімічна промисловість – 2%, значну частку займає харчова промисловість – 30%, а найбільшу - 60% охоплюють інші галузі. Протягом II кварталу 2009 року договори факторингу не мали місце в таких галузях, як легка промисловість, машинобудування, металургія, транспорт та інші.

Зміна структури факторингових послуг за основними галузями пов'язана з переорієнтацією напрямків виробництва та надання послуг населенню. Характеризуючи розподіл факторингових операцій за 6 місяців минулого року, маємо превалювання укладання договорів факторингу в інших галузях - 83% та незначну частку в таких галузях, як сільське господарство, будівництво, хімічна та харчова промисловість. Очевидно, що фінансова криза впливає не лише на перерозподіл факторингових договорів за галузями, але і зміну структури джерел фінансування факторингових операцій.

Діяльність із забезпечення проведення розрахунків

У таблиці 5 наведені узагальнені дані щодо обсягів фінансових послуг з обміну валют та переказу грошових коштів.

**Обсяги операцій з проведення розрахунків фінансовими компаніями
у 2007-2009 рр., млн. грн.**

Вид фінансової послуги	І півріччя 2007	І півріччя 2008	І півріччя 2009
Операції з обміну валют	3 845,4	4 808,6	7 288,2
Операції з переказу грошових коштів (без Укрпошти)	656,5	777,6	1 269,5
Всього	4 501,9	5 586,2	8 557,7

Фінансові послуги, що надаються не фінансовими установами

Обсяги фінансових послуг, наданих юридичними особами – суб'єктами господарювання, які за своїм правовим статусом не є фінансовими установами, але мають визначене законом право надавати фінансові послуги, наведено в таблиці 6.

Таблиця 6

Обсяги фінансових послуг, наданих юридичними особами, які не є фінансовими установами

Вид фінансової послуги	Обсяг фінансового активу, що є предметом договору, млн. грн.			
	1 квартал 2008	2 квартал 2008	1 квартал 2009	2 квартал 2009
фінансовий лізинг	2 020,3	2 814,56	827,5	471,0
поштовий переказ (Укрпошта)	1 228,9	1 435,0	1 423,1	1 539,8
Всього	3 249,2	4 249,6	2 250,6	2 010,8

Дані табл. 6 свідчать про значне зменшення обсягів наданих послуг з фінансового лізингу в першому півріччі 2009 року порівняно з I кварталом 2009 року та суттєве скорочення обсягу зазначених послуг порівняно з аналогічним періодом минулого року. Поряд з цим, поступово зростають обсяги наданих послуг юридичними особами, які не є фінансовими установами, з поштового переказу. У звітному періоді 2009 року на 8% зросли поштові перекази, що здійснюються через Укрпошту, порівняно з попереднім кварталом, проте стрімкого зростання обсягів поштових переказів, у порівнянні з першим півріччям 2008 року, не відбулося (лише 7%).

Ломбарди

Станом на 30.06.09 до Державного реєстру фінансових установ внесено інформацію про 330 ломбардів. За I півріччя 2009 року включено 32 і виключено 16 ломбардів.

Структура наданих кредитів за видами застави представлена в таблиці 7.

Таблиця 7

Структура кредитів за видами застави, надані в I півріччій 2008 року та I півріччі 2009 року, тис. грн.

Сума наданих фінансових кредитів під заставу, у тому числі:	на 30.06.08	на 30.06.09	Приріст I півріччя 2009/I півріччя 2008	
			тис. грн.	%
виробів із дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння	899 346,3	1 488 636,0	589 289,7	65,5%
побутової техніки	143 465,8	128 022,6	-15 443,2	-10,8%
автомобілів	2 855,0	3 196,9	341,9	12,0%
нерухомості	5 394,0	3 592,3	-1 801,7	-33,4%
немайнових прав	267,3	2,5	-264,8	-99,1%
іншого майна	56 319,2	38 929,3	-17 389,9	-30,9%
Всього	1 107 647,6	1 662 379,6	554 731,6	50,1%

За I півріччя 2009 року обсяг наданих фінансових кредитів зріс на 50,1% порівняно з I півріччям 2008 року (Табл. 7).

У I півріччі 2009 року порівняно з аналогічним періодом 2008 року простежується тенденція до зростання суми кредитів, наданих під заставу виробів із дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння на 65,5%. Сума наданих фінансових кредитів під заставу немайнових прав у I півріччі 2009 року порівняно з аналогічним періодом 2008 року зменшилась на 264,8 тис. грн. до 2,5 тис. грн. Тобто ломбарди заглиблюються у власний сегмент ринку, обираючи для застави найбільш ліквідне майно, що підтверджується тенденцією зменшення надання кредитів під нерухомість, немайнові права та іншого майна.

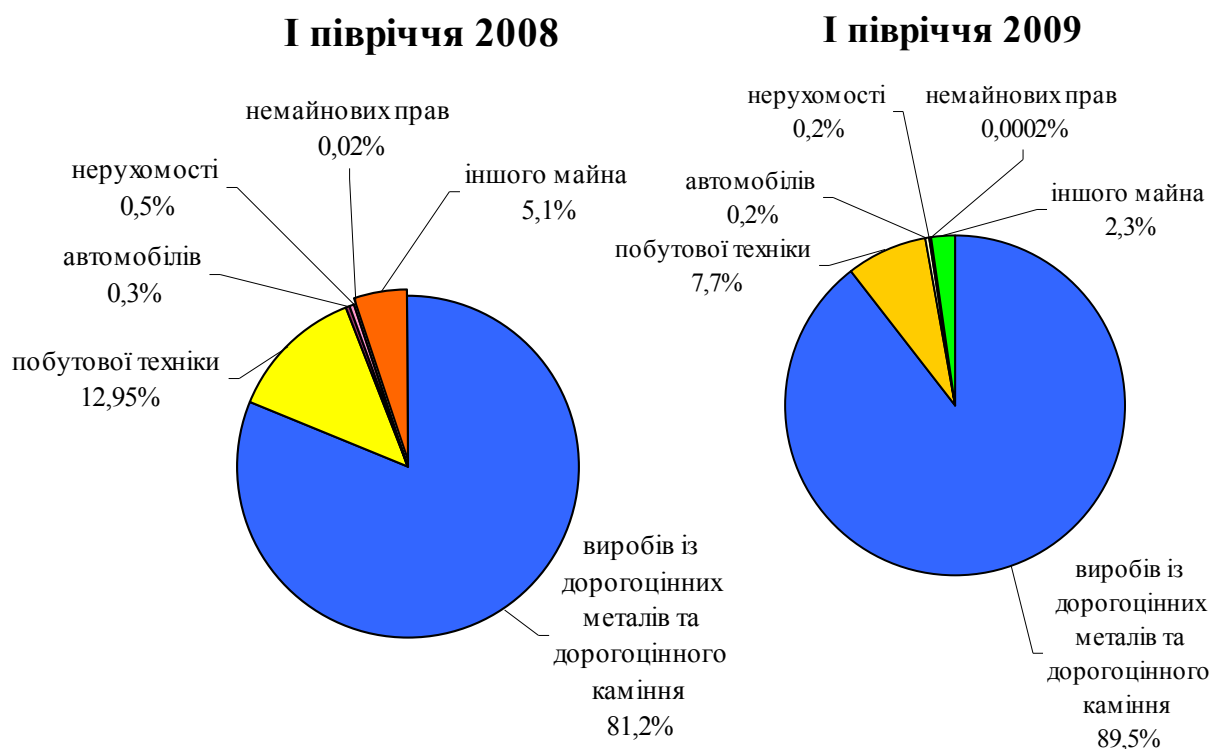

Рис. 9. Розподіл часток наданих кредитів за видами застави, наданих на I півріччя 2008, I півріччя 2009 року, %

Частка наданих фінансових кредитів під заставу виробів із дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння у 2009 році в порівнянні з 2008 збільшилася на 8,3% (до 89,5%), як це зображено на Рис. 9. Але зменшилася частка кредитів виданих під заставу побутової техніки з 12,95% до 7,7%. Зменшилася частка кредитів, виданих під заставу іншого майна. Тобто ломбарди заглиблюються у власний сегмент ринку, обираючи для застави найбільш ліквідне майно.

Вартість виданих кредитів у II кварталі 2009 року продовжує зростати, як це зображено на Рис. 10.

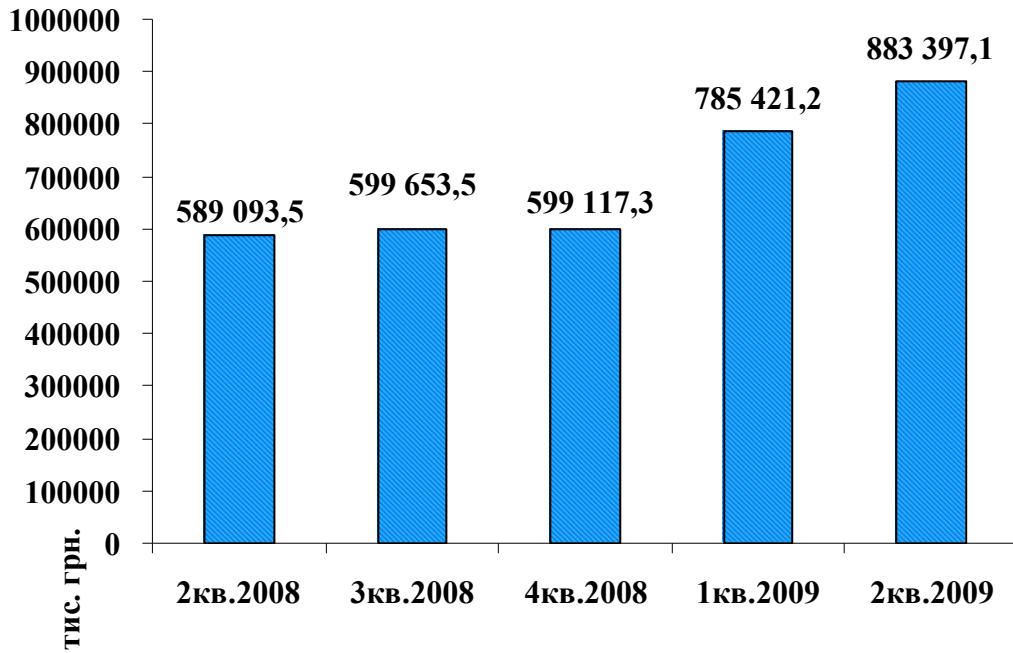

Рис. 10. Вартість виданих кредитів, тис. грн.

Ломбарди в порівнянні з банками та кредитними спілками надають малі за розмірами кредити (рис. 11). Протягом 2007 – 2009 років середній розмір кредиту зростав від 323,4 грн. до 471,5 грн. З четвертого кварталу 2008 року відбувається поступове зменшення розміру кредиту і в II кварталі 2009 року спостерігається зростання середнього розміру кредиту.

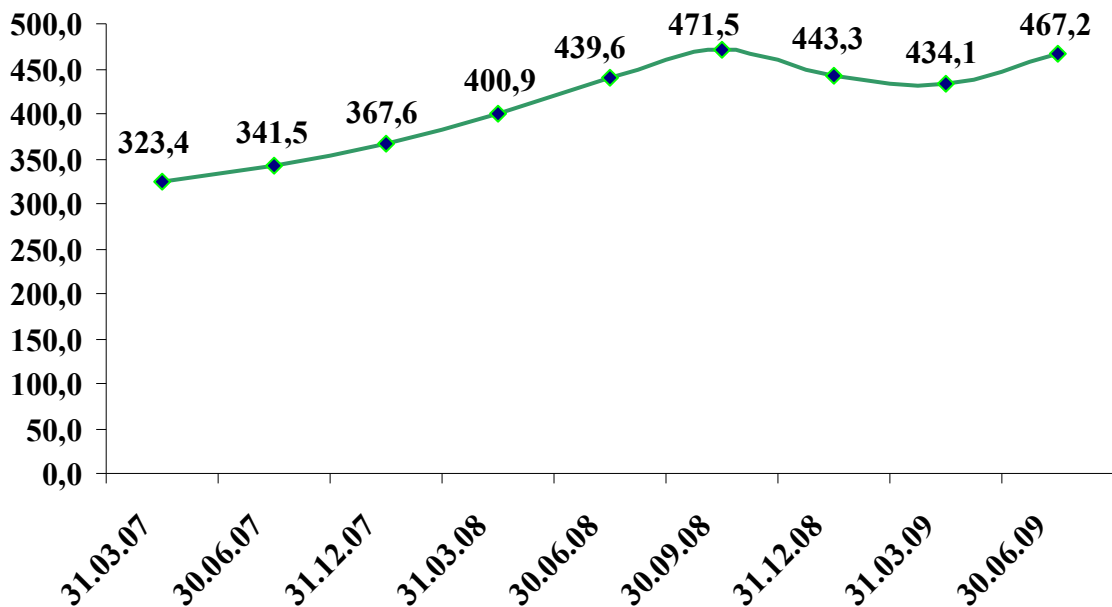

Рис. 11. Розмір середнього кредиту, грн.

Важливим показником, який характеризує ринок ломбардів, є показник їх фінансового стану. У таблиці 8 наведено основні показники ломбардів, які свідчать про їх постійне зростання.

Показники фінансового стану групи ломбардів за 2008 – 2009 роки, тис. грн.

	Станом на 30.06.2008	Станом на 30.06.2009	Приріст I півріччя 2009/I півріччя 2008	
			тис. грн.	%
Дебіторська заборгованість, у тому числі:	238 084,9	330 457,3	92 372,4	38,8%
за наданими фінансовими кредитами	209 457,3	280 308,4	70 851,1	33,8%
за нарахованими відсотками за наданими фінансовими кредитами	2 090,6	4 925,7	2 835,1	135,6%
статутний капітал	186 387,2	272 607,7	86 220,5	46,3%
резервний капітал	4 599,3	12 057,8	7 458,5	162,2%
нерозподілений прибуток	38 570,8	44 576,8	6 006,0	15,6%
Власний капітал, усього	191 420,2	28 4043,3	92 623,1	48,4%
Залучені кошти на платній та безоплатній основі	87 843,2	86 264,3	-1 578,9	-1,8%
Активи по балансу	475 275,3	557 060,0	81 784,7	17,2%

Як видно, проблема недостатньої капіталізації ломбардів поступово вирішується, про що також свідчить зростання в I півріччі 2009 року статутного капіталу на 46,3% порівняно з I півріччям 2008 року. Зростання дебіторської заборгованості ломбардів пов'язане зі стійкою тенденцією до збільшення обсягів кредитування. Збільшення розміру резервного капіталу зумовлене дотриманням нормативів, що залежить від зміни розміру статутного капіталу.

Розподіл джерел залучення ломбардами коштів на платній та безоплатній основі наданий у таблиці 9.

Таблиця 9

Інформація про джерела залучення коштів групою ломбардів, тис. грн.

	Станом на 30.06.2008	Частка	Станом на 30.06.2009	Частка
Залучені кошти на платній та безоплатній основі, у тому числі:	87 843,2	100%	86 264,3	100%
від банків	83 102,1	94,6%	79 069,2	91,7%
від юридичних осіб	2 483,9	2,8%	6 948,9	8,1%
від фізичних осіб	2 257,3	2,6%	246,2	0,3%

Дані свідчать, що відбувається поступове зменшення частки залучених банківських кредитів у господарській діяльності ломбардів і збільшення частки залучених коштів від юридичних осіб.

Таблиця 10

Групування перших (ТОР) за обсягом наданих кредитів ломбардами та їх активів за I півріччя 2009 року

	Сума наданих фінансових кредитів під заставу за I півріччя 2009 року		Активи за балансом	
	млн. грн.	частка, %	млн. грн.	частка, %
ТОР 3	697,8	42,0%	231,3	41,5%
ТОР 5	982,5	59,1%	311,8	56,0%
ТОР 10	1210,3	72,8%	387,9	69,6%
ТОР 50	1542,9	92,8%	499,4	89,6%
ТОР 100	1622,3	97,6%	529,1	95,0%
Всього	1662,4	100%	557,1	100%

На 100 ломбардів, перших за обсягом наданих кредитів (ТОР 100), припадає 97,6% від загального обсягу кредитів. При цьому на долю 3 ломбардів, перших за обсягом наданих кредитів, припадає 42% від загального обсягу наданих кредитів і 41,5% всіх активів ломбардів (табл. 10).

Основні показники діяльності ломбардів протягом 2008 – 2009 років наведені в таблиці 11.

Таблиця 11

Показники діяльності ломбардів 2008 – 2009 роки, тис. грн.

	Станом на 30.06.2008	Станом на 30.06.2009	Приріст I півріччя 2009/I півріччя 2008	
			тис. грн.	%
Сума наданих фінансових кредитів під заставу	1 107 648,0	1 662 380,0	554 732	50,1%
Кількість наданих фінансових кредитів під заставу, шт.	2 693 027	3 662 035	969 008	36,0%
Сума погашених фінансових кредитів, у тому числі:	1 021 845,0	1 596 482,0	574 637	56,2%
<i>погашено за рахунок майна, наданого в заставу</i>	<i>67 491,3</i>	<i>128 408,8</i>	<i>60 917,5</i>	<i>90,3%</i>
Кількість договорів, погашених за рахунок майна, наданого в заставу, шт.	837 944	407 811	-430 133	-51,3%

Як бачимо, на ринку ломбардних послуг спостерігається зростання загальних обсягів кредитування. У I півріччі 2009 року на 90,3% зросла частина фінансових кредитів, яка погашається за рахунок майна, наданого в заставу.

Фінансовий лізинг

Станом на 30.06.2009 до Переліку фінансових установ унесено інформацію про 211 юридичних осіб – лізингодавців та про 33 фінансові компанії, що надають послуги фінансового лізингу.

Протягом I півріччя 2009 року фінансовими компаніями та юридичними особами, які не мають статусу фінансових установ, але можуть згідно із законодавством надавати фінансові послуги, укладено 1603 договори фінансового лізингу на суму 1 551,8 млн. грн. Вартість об'єктів лізингу, що є предметом договорів, укладених в I півріччі 2009 року, становить 5 282,5 млн. грн.

Обсяг чинних договорів фінансового лізингу на кінець I півріччя 2009 року складає 28,56 млрд. грн.

Близько 99,9% усіх послуг фінансового лізингу надається юридичними особами – суб'єктами господарювання, які не є фінансовими компаніями (табл. 12).

Таблиця 12

Інформація щодо вартості об'єктів фінансового лізингу та кількості договорів фінансового лізингу, укладених юридичними особами та фінансовими компаніями (I півріччя 2008 - 2009 рр.)

Період	Вартість фін. активів (млн. грн.), що є предметом укладених договорів фін. лізингу		Кількість договорів фінансового лізингу (од.) укладених за період	
	юридичними особами	фінансовими компаніями	юридичними особами	фінансовими компаніями
I півріччя 2008 р.	5 141,2	4,9	5713	5
I півріччя 2009 р.	1 549,5	2,3	1602	1

Динаміка вартості договорів, укладених протягом кожного півріччя 2007 – 2009 рр., та договорів, чинних на кінець кожного півріччя, наведена на рис. 12.

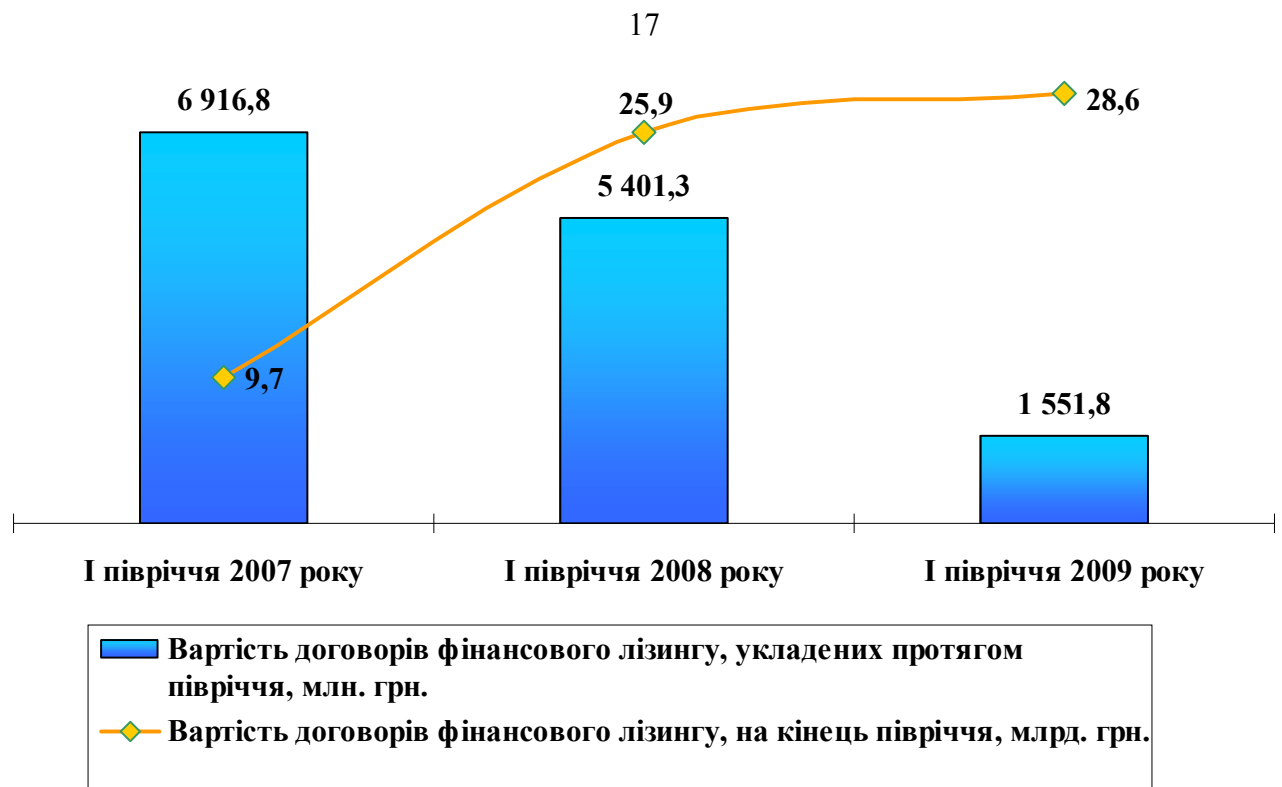
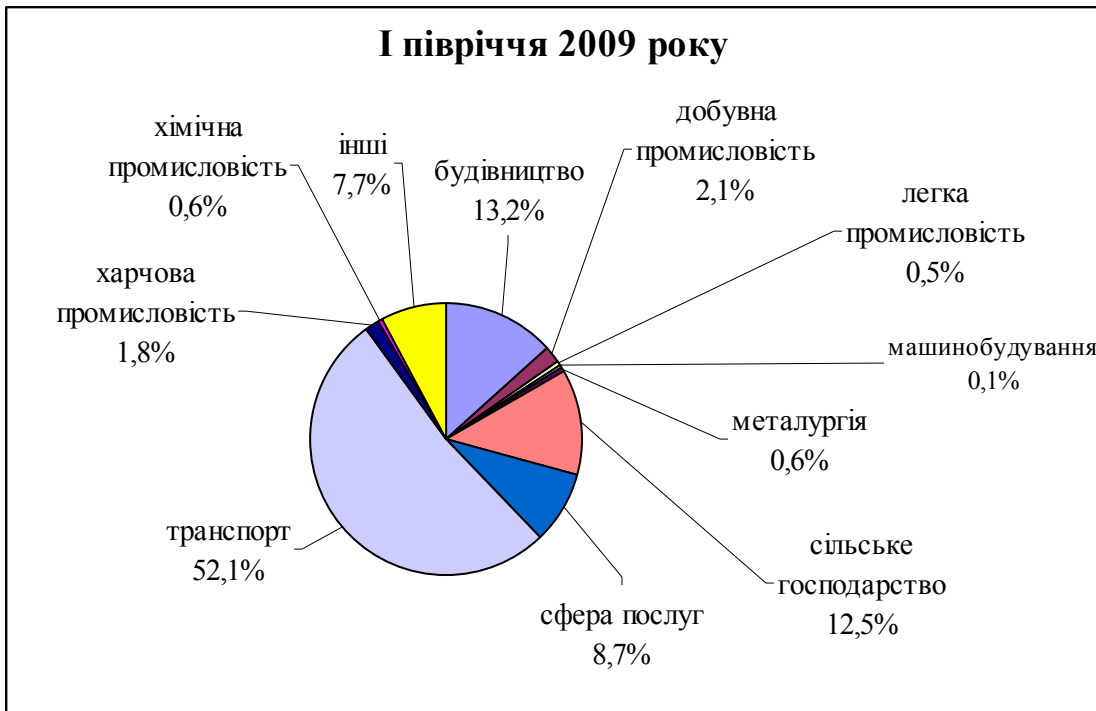
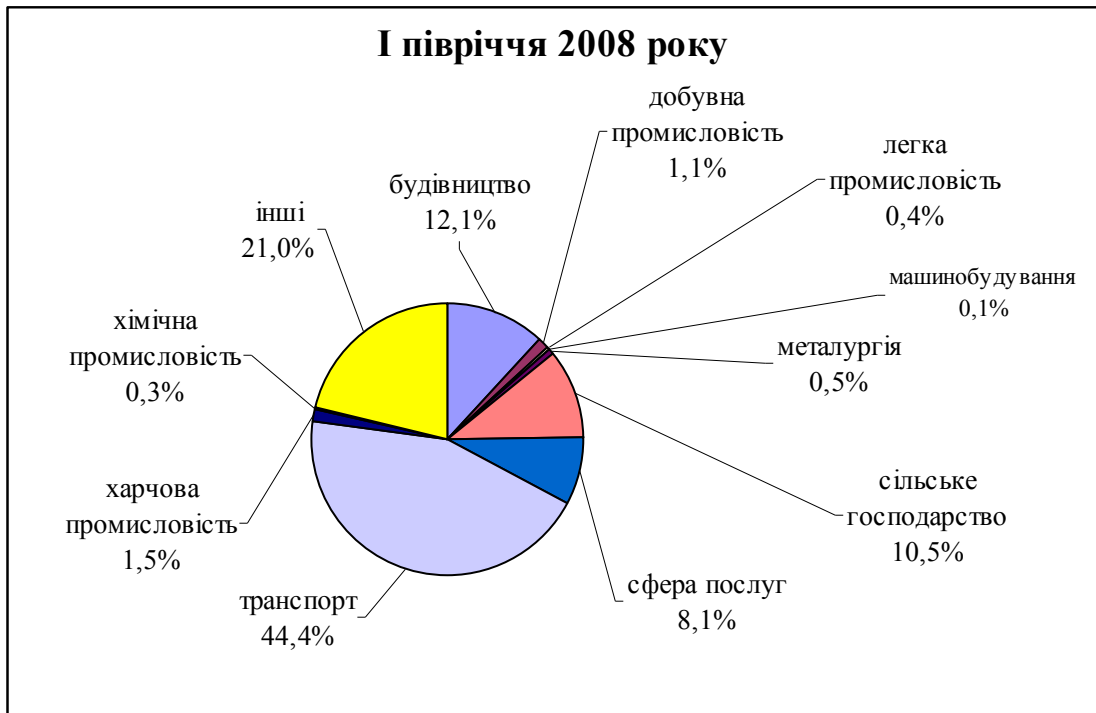

Рис. 12. Динаміка надання послуг фінансового лізингу протягом I півріччя 2007 – 2009 рр.

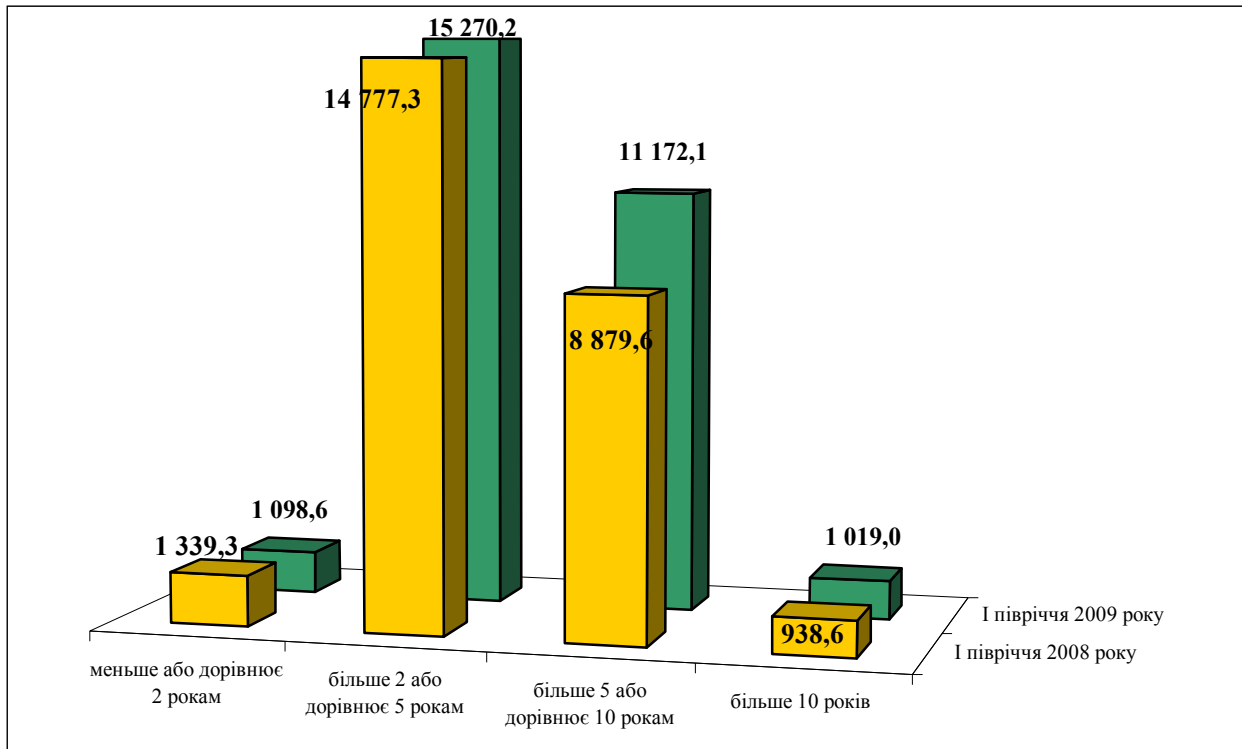
За результатами I півріччя 2009 року вартість діючих лізингових угод складала 28,56 млрд. грн.

За результатами звітності I півріччя 2009 року найбільшими споживачами лізингових послуг, як і за аналогічний період 2008 року, залишилися: транспортна галузь (обсяг договорів на 30.06.2009 – 14 869,23 млн. грн.), будівництво (3 781,9 млн. грн.), сільське господарство (3 566,9 млн.грн.), сфера послуг (2 484,7 млн. грн.). Схема розподілу обсягів лізингових операцій за галузями у відсотках представлена на рис. 13.

Рис. 13. Розподіл вартості чинних договорів фінансового лізингу за галузями станом на кінець I півріччя 2008 року та I півріччя 2009 року

Розподіл вартості договорів фінансового лізингу за терміном їх дії станом на кінець I півріччя 2008 року та кінець I півріччя 2009 року зображено на рис. 14.

Рис. 14. Розподіл вартості договорів фінансового лізингу за терміном їх дії станом на кінець I півріччя 2008 – 2009 рр.

У I півріччі 2009 року спостерігалася тенденція до приросту частки довгострокових договорів лізингу порівняно з I півріччям 2008 року. Так, вартість договорів фінансового лізингу строком до 2 років зменшилась на 18%, від 2 до 5 років збільшилась лише на 3,3%, від 5 до 10 років збільшилась на 25,8%, вартість договорів, строк яких більше 10 років, зросла на 8,6%.

Зростання вартості договорів фінансового лізингу за всіма видами обладнання на кінець I півріччя 2009 року порівняно з I півріччям 2008 року зображено на рис. 15.

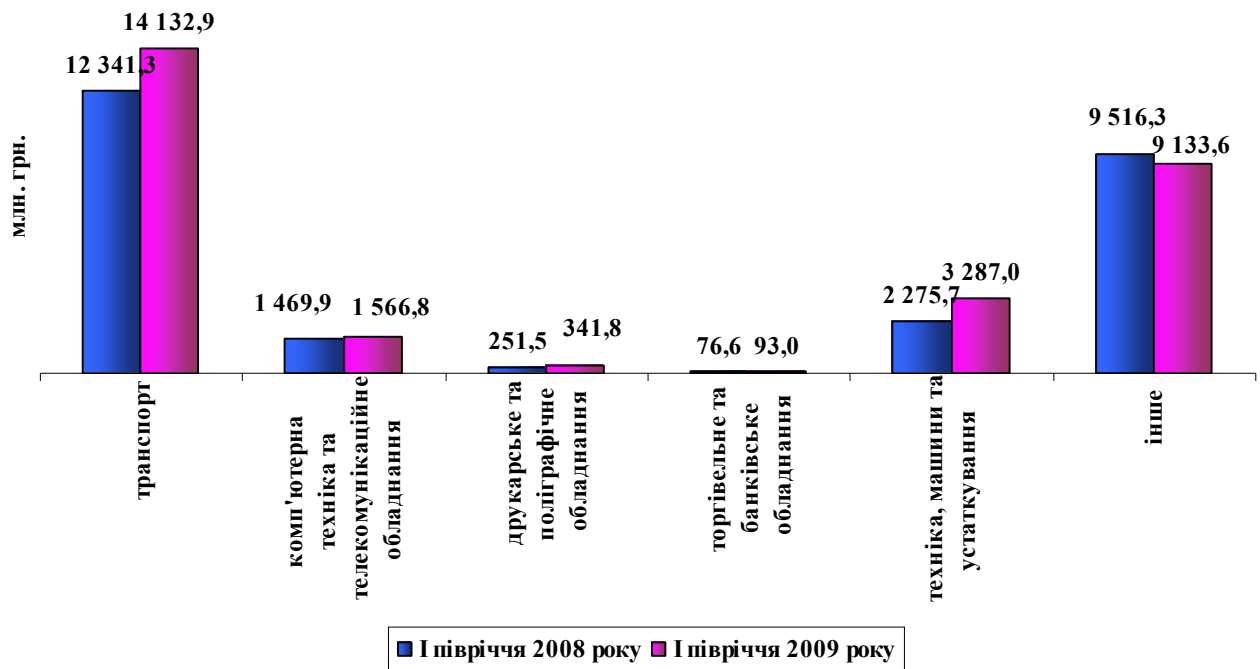

Рис. 15. Розподіл чинних договорів фінансового лізингу за обладнанням станом на кінець I півріччя 2008 – 2009 рр.

Основними об'єктами фінансового лізингу за договорами, чинними на кінець I півріччя 2009 року, є транспортні засоби, техніка, машини і устаткування для сільського господарства.

Джерела фінансування лізингових операцій за I півріччя 2008 – 2009 рр., наданих юридичними особами - лізингодавцями та фінансовими компаніями, наведені в таблиці 13.

Таблиця 13

Розподіл джерел фінансування лізингових операцій за 2008, 2009 рр., млн. грн.

Джерела фінансування	I півріччя 2008				I півріччя 2009			
	Юр. особ.	Частка, %	Фін. комп.	Частка, %	Юр. особ.	Частка, %	Фін. комп.	Частка, %
Власні кошти	721,2	20,5%	0,0	0,0	411,9	39,8%	0,064	24,2%
Позичкові кошти, в т.ч. банківські кредити	2 802,0	79,5%	4,8	100	622,5	60,2%	0,2	75,8%
Залучені кошти	0,00	0,00	0,0	0,0	0,0	0,00	0,0	0,00

У I півріччі 2009 року порівняно з аналогічним періодом 2008 року в структурі джерел фінансування лізингових операцій як юридичних осіб – лізингодавців, так і фінансових компаній зменшилася частка позичкових і зросла частка власних коштів.